ΑΛΦΡΕΔΟΥ ΖΕΡΥ

«6ο ΠΑΤΩΜΑ»

ΘΕΑΤΡΟ ΜΑΡΙΚΑΣ ΚΟΤΟΠΟΥΛΗ

ΚΡΙΤΙΚΗ ΤΟΥ κ. Μ. Κ.

Ο σκηνοθέτης τοῦ θιάσου Μ. Κοτοπούλη κ. Γιαννούλης Σαραντίδης, μᾶς παρουσίασε τὸ βράδυ τῆς προχτεσινῆς Τετάρτης ἀπὸ τὴ σκηνὴ τοῦ θεάτρου «Ρέξ», τὸ «6ο πάτωμα» τοῦ νέου Γάλλου θεατρικοῦ συγγραφέα κ. Ἀλφρέντου Ζερύ. Πρόκειται γιὰ ἕνα ἔργο ποὺ παίζεται μὲ μεγάλην ἐπιτυχία αὐτὴ τὴ στιγμὴ καὶ σ' ὅλες πρωτεύουσες τῆς Εὐρώπης, καὶ ποὺ οἱ ἐξαίρετες σκηνικὲς ἀρετές τοῦ συνδυασμένες μὲ τὸ θαυμάσιο ἀνέβασμά του ἀπὸ τὸν θίασο τῆς κ. Κοτοπούλη τοῦ ἐπιτρέπουν νὰ ἐξασφαλίσει μιὰ μεγάλη σειρὰ παραστάσεων καὶ στὸν τόπο μας. Τὸ «6ο πάτωμα» εἶναι ἕνα ἔργο μὲ πολὺ λεπτὸ ἀλλὰ «ζεστὸ» καὶ ζωντανὸ γαλλικὸ αἴσθημα καὶ μὲ παγκόσμιαν ἀνθρωπιά. Ἡ βασικὴ ἀξία του βρίσκεται στὸ ὅτι μᾶς δίνει μιὰ ρεαλιστικὴν εἰκόνα τῆς σύγχρονης μικροαστικῆς ζωῆς, ὅπως τὴ συλλαμβάνει κανεὶς στὴν κορφὴ ποὺ ὁδηγεῖ μιὰ κοιραστικὴ γυριστὴ σκάλα ἕξη πατωμάτων. Στὴ σοφίτα μιᾶς πολυῆδας φτωχικῆς πολυκατοικίας τῆς Μονμάρτρης τοῦ Παρισιοῦ. Ζοῦν ἐκεῖ ἕνα γερροντάκι — λογιστὴς καὶ συγγραφέας λαϊκῶν μυθιστορημάτων — ὁ κ. Ὀσπώ (Β. Λογοθετίδης), μὲ τὴ λεπτοκαμωμένη κι' ἀθάνατη κόρη του Ἀνιὲς (κυρία Ρ. Μυράτ), 3ο ζωγράφος Λεσκαλιὲ ('Αντ. Γιαννίδης), μὲ τὴν ἀνεκδιήγητη γιαγιάκα του Ζαρμαὶν (Μ. Κοτοπούλη) ποὺ κάνει καὶ τὴν παραβουλεύτρα στοὺς ἐνοικιαστὲς τοῦ ἑκτοῦ πατώματος, ἡ νοστιμούλα Ζὰν ποὺ δοκιμάζει μὲ θάρρος τὰ κακοτύχια φτερά της, ὁ κακοτράχαλος μὰ αἰσθηματικὸς ἐργάτης Ζολὸ (Δ. Μυράτ), ὁ γεροραμολὶ Μαρὲ (Α. Βλαχόπουλος). ἀντρας τῆς ἰδιοχτήτρισας (Φ. Κοκόλα) ποὺ τὸν ἔχει «ἐνοποιήσει» στὴ σοφίτα ἐνῶ ἐκείνη μένει στὸ πέμπτο πάτωμα, καὶ τέλος ὁ αἰώνιος φοιτητὴς ντὸν Ζουὰν» καὶ κοντσονετίστας Ζοιβὰλ (Γ. Παπᾶς).

Ὁ "Αλφρέδος Ζερύ.

Ὅλη αὐτὴ ἡ παρδαλὴ συντροφιὰ ταξιδεύει «κατάστρωμα» μιὰ πραγματοδώντας — καθένας κατὰ τὸν τρόπο του — τὸ ἀχάριστο ταξίδι τῆς μιζέριας καὶ καταδικασμένης ζωῆς της, μέσα σὲ μιὰν ἀτμόσφαιρα κρυπτόθωρων μὰ εὐγενικῶν αἰσθημάτων, πόθων, μικροφιλοδοξιῶν καὶ ὀνείρων διακοπτόμενων ἀπὸ κοτσομπολιὰ καὶ μικροκουγκάδες. Ὅλοι αὐτοὶ οἱ ἥρωες εἶναι — γιὰ νὰ μεταχειριστῶ τὴν ἔκφραση τοῦ ποιητὴ — χωρὶς φωτιά, ἀνάστημα, κι' ἀγ.ίρα... Ἐνεργοῦν, μιλοῦν καὶ κινοῦνται τυφλὰ ὑποκοσύοντας στὶς «ἀνεξερεύνητες» πρόσταγές τῶν παροιβόσεων καὶ ἐθίμων τῆς μικροαστικῆς βιοπαλαιστικῆς τάξης τῶν.

Κυνηγοῦν τὴν ἄπιαστη εὐτυχία τους, χορεύοντας ἀκραβατικὰ μέσα στὸν περιορισμένο καὶ δίχως ὁρίζοντα τσίρκο τῆς κοινωνικῆς ἀσφυξίας των, ἄβλαβα καὶ συμπαθητικὰ θύματα, χωρὶς βαθύτερη συνείδηση τῆς κακομοιριᾶς των, χωρὶς ψυχικὴν ἀνάταση, χωρὶς ἀνησυχίες, χωρὶς ἀξιώσεις, εὐχαριστημένοι γιὰ τὸ τίποτα ὅταν τὸ ἔχουν, καὶ αὐτοπαρηγορούμενοι ὅταν τὶς περισσότερες φορὲς τοὺς λείπει κι' αὐτό. Τὸ «ἄλλοθι» τῆς κατάντιας ποὺ χαρακτηρίζει τὶς συνείδησες καὶ τὶς πράξεις τῶν περισσότερων ἀπὸ τοὺς τύπους τοῦ 6ου πατώματος, ἐξιλεώνει τὴν κάθε εἴδους στάση των καὶ δίνει ἕνα συμπαθητικώτατο καὶ χαριτωμένο ἐνδιαφέρον στὸν τρόπο μὲ τὸν ὁποῖον κυνηγοῦνε τὴν ἐξοικονόμησή τους ἀπάνω στὴ γῆ τοῦ καλοῦ Θεοῦ. Δράμα μέσα στὸ δράμα τῆς ὅλης ζωῆς σ' αὐτὴ τὴ σοφίτα, γίνεται ἡ περιπέτεια τῆς ἀγνότατης καὶ λεπτοκαμωμένης Ἀνιὲς ποὺ ἀντιπροσωπεύει στὴν ὑπαρξή της ὅλη τὴν ἀνώτερη συγκατάβαση τῶν κοινῶν καὶ εὐγενικῶν ψυχῶν ποὺ βλέπουν καὶ νοιώθουν αἰσθηματικά, μὲ τὸν γόητα φοιτητὴ Ζοιβάλ. Τὸν ἀγαπᾶ κι' ἐνδίδει στὴν ἐρωτικὴ ἐπιθυμία του τὴ βραδυὰ τῶν γενεθλίων της. Ἐκεῖνος, «ἐλευτερο πουλί», δὲν διστάζει ἕνα πρωὶ νὰ τὴν ἐγκαταλείψει βρίζοντας τὸν ἑαυτό του «πάλι ἀνθρωπο», κι' ἀκολουθώντας τὴν «κυρία μὲ τὰ γκρίζα» (Ε. Χαλκούση) — ἕνιαν ρομαντικὸ τύπο — ποὺ «κυνηγάει τὸ παρελθόν της» κάνοντας ἐπισκέψεις στὸ δωμάτιο τοῦ Ζοιβάλ, δωμάτιο ποὺ ἐδῶ καὶ χρόνια στάθηκε ἡ ἀξέχαστη ἐρωτικὴ φωλιὰ της μὲ κάποιο «παλιὸ φίλο». Ἡ Ἀνιὲς στὸ τέλος τοῦ ἔργου δέχεται νὰ γίνει γυναίκα τοῦ ἐργατικοῦ Ζοζὸ ποὺ τὴν ἀγαπάει καὶ ποὺ ἀδιαφορεῖ γιὰ τὸν καρπὸ τῶν ἐρωτικῶν σχέσεών της μὲ τὸν Ζοιβάλ.

Τὸ ἔργο εἶναι μιὰ ἀξιοθαύμαστη ἠθογραφικὴ σπαρταριστὴ εἰκόνα ζωῆς σὲ μιὰ σοφίτα τῆς Μονμάρτρης. Ὅπως μαθαίνω ὁ συγγραφέας κ. Α. Ζερύ, ἔχει μιὰ πλουσιοπρόσωπη πεῖρα αὐτῆς τῆς ζωῆς, καὶ οἱ τύποι ποὺ μᾶς περιγράφει εἶναι ζωντανὲς γνωριμιές του. Ἐκεῖνος ποὺ θὰ ἐπιχειρήσει ν' ἀναζητήσει στὸ «6ο πάτωμα» βαθειὲς ψυχολογικὲς ἢ φιλοσοφικὲς παρατηρήσεις καὶ συμπεράσματα, θὰ ἐξαιρεθεῖ ἀδίκα τὸ ἔργο φτιαγμένο μονάχα γιὰ νὰ διασκεδάζει καὶ ὄχι γιὰ νὰ μορφώνει τὴν ψυχὴ καὶ τὸ νοῦ τοῦ θεατῆ. Μὲ τὴν ἐναλλασσόμενη δράση τύπων ἀπάνω στὴ σκηνὴ ποὺ κι' ὅταν ἀκόμα στροβιλίζουνται στὸν πόνο ἢ τὴ χαρὰ παραμένουν ὡς τὸ τέλος τύποι, τὰ λυτρωτικὰ συμπεράσματα παρεμπαίζουν καὶ δίνουν τὴ θέση τους στὴν εὔκολη λυτρωτικὴ διασκέδαση τοῦ θεατῆ. Κι' ὅταν ἡ εὔκολη αὐτὴ διασκέδαση δημιουργεῖται ἀπὸ ἀληθινὴν ἀγάπη τοῦ συγγραφέα γιὰ τὸν ἄνθρωπο καὶ τὴν ἀνθρωπιά του, μέσα στὴν ἀτμόσφαιρα τοῦ σεβασμοῦ καὶ τῆς ἤρεμης ἄφεσης τῶν ἁμαρτιῶν του, εἴμαστε ὑποχρεωμένοι νὰ κατατάξουμε τὸ «6ο πάτωμα» στὴ σειρὰ τῶν πιὸ ἀξιόλογων ἔργων τοῦ εἴδους του, γιατὶ συγκεντρώνει ὅλες τὶς παραπάνω ἀρετές.

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ ΚΑΙ ΥΠΟΚΡΙΣΗ

Τὸ ἔργο ἀνεβάστηκε μὲ ἐξαιρετικὰ γιὰ τὸν τόπο μας μπρίο καὶ γοργότητα ἀπὸ τὸν σκηνοθέτη κ. Γιαννούλη Σαραντίδη ποὺ ἡ μακρυὰ πεῖρα του στὸ γαλλικὸ θεατρο καὶ ἡ βαθειὰ γνώση τῶν μυστικῶν του, τὸν ἐβοήθησαν νὰ μᾶς προσφέρει μιὰ παράσταση ποὺ ἀδίσταχτα τὴν κατατάσσω στὸν κύκλο τῶν λιγοστῶν ἄρτιων παραστάσεων τοῦ νεοελληνικοῦ μας θεάτρου. Ἡ σύλληψη τῶν ἡρώων τοῦ ἔργου σὰν τύπων στάθηκε βασικὴ γραμμὴ στὴν ὅλη σκηνοθεσία τοῦ, καὶ ἡ πραγμάτωση αὐτῆς τῆς ἀρχῆς εἶναι ποὺ ἐδημιούργησε ὅλο τὸ ζωντανὸ ἐνδιαφέρον τῆς παράστασης. Ἡ κίνηση, ὁ λόγος, ἡ ἔκφραση, ἐπειθάρχησαν ἀπόλυτα στὴν μπαγκέτα μιᾶς συντονισμένης διάθεσης τῆς σκηνικῆς οἰκονομίας τοῦ ἔργου ποὺ τὸ τριπλὸ σύγχρονο σκηνικό του (δυὸ δωμάτια χωρισμένα ἀπὸ πλατύσκαλο) τοῦ δίδει ἕνα κινηματογραφικὸ ὅφος.

Ἡ κ. Μ. Κοτοπούλη ἐδημιούργησε στὸν ρόλο τῆς Ζερμαὶν ἕναν ἀπὸ τοὺς ἐξαιρετικώτερους σὲ ἐπιτυχία καρατεριστικοὺς ρόλους της. Τὸ παιξιμό της προσφέρεται στοὺς θεατὲς σὰν μιὰ ἀδιάκοπη καὶ χιλιοφωτισμένη χαρὰ ματιῶν καὶ ψυχῆς. Ἀνοιγοκλείνοντας τὶς πόρτες τοῦ 6ου πατώματος καὶ διευθετώντας τὰ «οἰκογενειακὰ» τῶν ἐνοίκων του μὲ ἕνα ἀπαράμιλλο φραντζιστίκο μπρίο, παίρνει γιὰ μιὰ στιγμὴ τὴν ἔκφραση μαέστρου ποὺ ὁδηγεῖ τὴ λαχτάρα τῆς ψυχῆς τῶν θεατῶν της σὲ ἀληθινὸ παραλήρημα χαρᾶς. Ἀριστουργηματικὴ μὲ ὅλη τὴ σημασία τῆς λέξης ἡ ἀπόδοση τοῦ σπαρταριστοῦ ρόλου τοῦ ζωγράφου Λεσκαλιὲ, ἀπὸ τὸν κ. Ἀντ. Γιαννίδη. Χαίρομαι διαπιστώνοντας πὼς τὸ ἑλληνικὸ θέατρο ἀποκτᾶ στὸ πρόσωπο τοῦ κ. Γιαννίδη ἕναν ἀκόμα ἀληθινὰ ἔξοχο καὶ πνευματικὸ ἠθοποιό, καὶ λυποῦμαι ποὺ ὁ χῶρος δὲν μοῦ ἐπιτρέπει σήμερα τὴν ἀνάλυση τῶν ἐξαιρετικῶν καὶ μεγάλων ἀρετῶν τοῦ. Τὸ ὅτι ἡ ἑλληνικὴ σκηνὴ μὲ τὸ νὰ ἀποκτήσει ἕναν κωμικὸ μὲ τὸ ἀνάστημα τοῦ κ. Β. Λογοθετίδη ἔχει σπηρδεῖ ἕναν δραματικὸν ἠθοποιὸ δίκης, αὐτὸ τὸ νοιώθει κανεὶς βλέποντάς του στὸ ρόλο τοῦ καλοκάγαθου, συγγραφέα Ὀσπώ. Οἱ δραματικὲς νότες τοῦ κ. Λογοθετίδη ὅταν βρίσκεται ξαφνικὰ μπροστὰ στὴν ἀπόπειρα αὐτοκτονίας τῆς κόρης του, μᾶς ἀποκαλύπτουν ἕνα δραματικὸ ταλέντο ποὺ ὁ εἰδικὸς πολεμὸς καὶ τὸ βαθὺ αἴσθημά του, λείπουν ὁλότελα ἀπὸ τὸ θεατρό μας. Ἐξαίρετη ἡ ἀπόδοση τοῦ ρόλου τῆς «κάρα χαρτοφαντάρας» καὶ παρθενικῆς Ἀνιὲς ἀπὸ τὴν κ. Ρίτα Μυράτ, ἔρχεται ὕστερα ἀπὸ τὴν μεγάλη ἐπιτυχία της στὴν «Κάντιντα» νὰ στερεώσει τὴν πεποίθησή μας γιὰ τὸ λεπτὸ καὶ χαρακτηριστικὸ ταλέντο της. Ἡ κυρία Στεφανίδου στὸν ρόλο τῆς «οἰκοκύριας Μπέρτας», ἐξαιρετικὰ καλή, πολιτογραφεῖ — μὲ τὴ θαυμαστή της ἀπόδοση — τὸ ὄνομά της στὸν κύκλο τῶν πιὸ διακεχτῶν καρατεριστικῶν ἠθοποιῶν μας. Ὁ κ. Γ. Παπᾶς ἀληθινὰ θαυμάσιος ντὸν Ζουὰν αἰώνιος φοιτητὴς τῆς Μονμάρτρης (Ζοιβάλ), δεῖχτηκε ἄξιος τοῦ ταλέντου του καὶ τῆς ἀξίας του. Πολὺ καλὸς καὶ ὁ κ. Δ. Μυράτ στὸν ρόλο τοῦ «ἀθόρυβου ἥρωα» Ζοζό. Ἡ κ. Ε. Χαλκούση στὸν ρόλο τῆς «κυρίας μὲ τὰ γκρίζα» ἐσημείωσε μὲ τὸ εὐγενικό, ἀπαλὸ καὶ τριφερο παίξιμό της μιὰ σημαντικὴν ἐπιτυχία. Τὸ πρόσωπο τῆς φυσικῆς καὶ ἀπέριττης ὁμιλίας εἶναι κάτι ποὺ πρέπει νὰ τὸ κοιλιεργήσει εἰδικὰ καὶ νὰ τὸ ἐκμεταλλευτεῖ τολμηρότερα σὲ μελλοντικοὺς ρόλους μὲ τὴ βεβαιότητα πὼς θὰχει μεγάλη σημασία γιὰ τὴν ὑποκριτική της ἐξέλιξη. Δροσερὴ καὶ πολὺ χαριτωμένη ἡ κ. Ἀρώνη στὸν ρόλο τῆς «διοφθειρόμενης» σιγὰ-σιγά, πεταλουδίτσας Ζὰν. Ἡ δις Κοκόλα στὸν ρόλο τῆς σπιτονοικοκυρᾶς Μαρὲ, δὲν μᾶς ἱκανοποίησε πολύ. Ἡ κοπέλλα αὐτὴ ὁστόσο ἔχει γνήσιο καὶ πηγαῖο ὑποκριτικὸ ταλέντο. Θὰ

[ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΣΤΗ ΣΕΛΙΔΑ 15]

«6ο ΠΑΤΩΜΑ»

[ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΑΠΟ ΤΗ ΣΕΛΙΔΑ 8]

ὁνει ἕνα φοβερὸ ἄλμα στὴ σταδιοδρομία της ὅταν καταφέρει νὰ ἀπαλλαγεῖ ἀπὸ ἕνα εἶδος μελοδραματικοῦ τόμφου ποὺ χαρακτηρίζει τὸ παίξιμό καὶ τὴν ἔκφρασή της. Χρειάζεται νὰ ὑποβάλει τὸν ἑαυτό της σὲ μιὰ μαντικὴ κούρα ἁπλότητας. Αὐτὰ κοπιαλαμβάνω γράφουντοι ἐπειδὴ ἐπιστεύω στὸ ἀληθινὸ ταλέντο της. Πολὺ καλοὶ ἐπίσης στοὺς ρόλους των κ. Α. Βλαχόπουλος καὶ ὁ κ. Ἀνώνης. Ὁ τελευταῖος ἀναμπρὸς ἀληθινὰ ἠθοποιός, θάπρεπε, κατὰ τὴ γνώμη μου, νὰ προσέξει περισσότερο τὴν ὁλοκλήρωση τῆς ἀρθρώσης του, ἀποβάλλοντας τὴ φωνὴ καὶ τὴν ἔκφρασή του ἀπὸ ἀσκοπες παρατατικὲς παρεμβολὲς ποὺ ζημιώνουν τὴν ἀπόδοσή του.

Εἶναι ἀληθινὰ ἐξαιρετικὰ εὐχάριστο γιὰ μένα ποὺ τελειώνοντας τὸ σημειωμά μου, δὲν ἔχω παρὰ μονάχα ἐπαίνους νὰ καταχωρίσω στὴν μεριὰ τοῦ θιάσου τῆς κ. Μ. Κοτοπούλη ἀναφορικὰ μὲ τὴν τελευταία πρεμιέρα του. Τελειώνοντας βρίσκω πὼς ἔχω χρέος ἄλλη μιὰ φορὰ ἐδῶ νὰ ἐπαινέσω τὸ ἀληθινομόνιμο μπρίο, τὴ φοσιὰ καὶ τὴ χάρη ποὺ μᾶς ἔδωσε ἡ κ. Μαρίκα στὸ ρόλο τῆς Λεσκαλιέ, ἐπιτάνε γιὰ μᾶς μιὰ μεγάλη χαρὰ νὰ ἀποδοῦμε τὸ ἀθάνατο ταλέντο της ὅλη του τὴν ἔνταση καὶ τὴ δράση, ἀπὸ καὶ μέσα στὸν περιορισμένο ρόλο ἑνὸς ἔργου ποὺ, μ' ὅλη του τὴν ἀρτιότητα, δὲν εἶναι φυσικὰ σὲ θέση νὰ ἐξαντλήσει τὴ μεγάλη της ἀξία κότητα.

Τὸ κοινὸ παρακολούθησε μὲ ζωηρὸ ἐνδιαφέρον διακόφτοντας καὶ χειροκροτώντας κάθε τόσο τὴν ὡραία αὐτὴ παράσταση καὶ ἐπευφημώντας στὰ διαλείμματα τὸν παριστάμενο συγγραφέα κ. Α. Ζερύ, τὸν σκηνοθέτη κ. Γιαν. Σαραντίδη καὶ τοὺς τοὺς παράγοντες ποὺ ἐδουλέψαν στὸ ἐπιτυχημένο ἀνέβασμα τοῦ ἔργου.

Μ. Κ.